

**GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS SZENTIVÁNI TÖLGYESERDŐ
HELYI JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET
TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVE**

ELSŐ RÉSZ:

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA

1. TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK, TÁJAK

- 1.1. A kisalföldi homokpuszta és a homoki tölgyesek mozaikjának fenntartása, az élőhelyek természetességének javítása.
- 1.2. A védett növény- és állatfajok élőhelyeinek fenntartása, életlehetőségeik javítása.
- 1.3. Özönfajok terjedésének megakadályozása, állományaik visszaszorítása.

2. TERÜLETHEZ KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK

- 2.1. Folytatni kell a „Szentiváni tölgyeserdő” élővilágának feltárását, kutatását, ezen belül kiemelt feladat a védett növény- és állatfajok állományai változásának és az özönnövények visszaszorulásának nyomon követése, valamint eddig nem vizsgált élőlénycsoportok (pl. gombák, zuzmók) kutatása.
- 2.2. A terület turisztikai felhasználását össze kell hangolni a természet értékeinek megőrzésével. Vissza kell szorítani és akadályozni kell a látogatással, területhasználattal járó, illegális tevékenységeket (pl. szemetelés, rongálás).
- 2.3. A „Szentiváni tölgyeserdő” – a meglévő infrastruktúra (tanösvény) fenntartásával és fejlesztésével – fontos szerepet tölthet be a környezeti nevelésben, az általános természetvédelmi, környezetvédelmi szemlélet formálásában.

MÁSODIK RÉSZ:

RÉSZLETES TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

3. TERMÉSZETVÉDELMI STRATÉGIÁK

- 3.1. A fás növényzetű részeken a beavatkozások csak természetvédelmi célokat szolgálhatnak, ami elsősorban a tájidegen fajok visszaszorítását jelenti.
- 3.2. A védett növény- és állatfajok élőhelyét fenn kell tartani, természetességüket javítani kell megfelelő kezeléssel.
- 3.3. A homoki gyepeket meg kell óvni a beerdősüléstől, ki kell alakítani az erdő – fáslegelő – homoki gyeppel kisalföldi tájnak megfelelő fajkészletű mozaikját.
- 3.4. A területen vezető tanösvényt folyamatosan karban kell tartani.

4. RÉSZLETES KEZELÉSI ELŐÍRÁSOK

4.1. MŰVELÉSI ÁGHOZ NEM KÖTHETŐ TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI MÓDOK, KORLÁTOZÁSOK ÉS TILALMAK

4.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme

A területen a jellegzetes homoki felszínformákat átalakítani, megbontani tilos.

4.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

4.1.2.1. Fátlan élőhelyek

4.1.2.1.1. Homoki sztyepprétek (H5b)

Érintett helyrajzi számok: északi folt: 0977/14 egy része, 0748/127 egy része, déli folt: 0748/103, 5475/85 egy része.

Érintett erdőrészlet: 570/TN1 egy része.

4.1.2.1.2. Jellegtelen száraz gyepesek (OC)

Érintett helyrajzi számok: 0748/103, 0748/127, 0748/130.

Érintett erdőrészlet: 570/TN1.

4.1.2.2. Fás élőhelyek

4.1.2.2.1. Homoki borókás - nyárasok (M5)

Érintett helyrajzi számok: 5475/85 egy része, 0748/128 egy része.

Érintett erdőrészlet: 570/TN4 egy része.

4.1.2.2.2. Fáslegelők (P45)

Érintett helyrajzi számok: 0748/95, 0748/103 egy része, 0748/127 egy része, 0748/128 egy része, 0748/130 egy része, 0977/14 egy része.

Érintett erdőrészlet: 568/E4, 570/TN1.

4.1.2.2.3. Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos erdők (RDb)

Érintett helyrajzi szám: 0977/14 egy része.

Érintett erdőrészlet: 570/TN1.

4.1.2.2.4. Ültetett fenyvesek (S4)

Érintett helyrajzi számok: 0977/14 egy része.

4.1.2.2.5. Nem őshonos fafajok spontán állományai (S6)

Érintett helyrajzi számok: 0748/103, 0748/130.

4.1.3. Fajok védelme

4.1.3.1. Növényfajok védelme

A területen 6 védett növényfaj fordul elő. Életfeltételeik biztosítása érdekében irányadónak kell tekinteni az élőhelyüket érintő javasolt kezelési előírásokat. Az egyes fajok élőhelyi érintettségét az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat: Védett fajok előfordulása

ÁNÉR élőhely-kategóriák szerint

Sorszám	A	B	C	D	E	F	G
1.	Védett faj neve	H5b	M5	P45	RDb	S4	OC
2.	Homoki fátyolvirág (<i>Gypsophila fastigiata</i>)	x					
3.	Csajkavirág (<i>Oxytropis pilosa</i>)	x					
4.	Kései szegfű (<i>Dianthus serotinus</i>)	x					
5.	Pusztai árvalányhaj (<i>Stipa pennata</i>)	x					
6.	Kardos madársisak (<i>Cephalanthera longifolia</i>)			x			
7.	Madárfészek (<i>Neottia nidus-avis</i>)			x			

4.1.3.2. Állatfajok védelme

4.1.3.2.1. A homoki gyeptben a védett, illetve fokozottan védett ízeltlábúak (pl. magyar futrinka, bikapók) védelmében a kézi kaszálást csak az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szabad végezni.

4.1.3.2.2. Az erdőkben keletkező holtanyagot minél több erdőrészben – főleg a tölgyesekben – helyben kell hagyni. A xilofág (faanyagot fogyasztó) rovarok, pl. a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), illetve több madárfaj számára is fontos élő- és táplálkozóhelyet jelentenek.

4.1.3.2.3. A vonuló énekesmadarak számára fontos élőhelyek a cserjés erdőszegélyek, cserjések. Az élőhely típus fennmaradását folyamatosan biztosítani kell.

4.1.3.2.4. A madárvilág életterének növelése érdekében javasolt odúk kihelyezése.

4.1.3.2.5. A madárvilággal kapcsolatos fejlesztésekbe (pl. odúk készítése, beszerzése) be kell vonni a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület tagjai. Az Egyesület madármegfigyelő alkalmak szervezésével is hozzájárulhat ahhoz, hogy a helyi lakosság, a fiatalok jobban megismerhessék a „Szentiváni tölgyeserdő” madárvilágát.

4.1.4. Táj- és kultúrtörténeti értékek

4.1.4.1. A táj- és kultúrtörténeti értékek védelme érdekében nem megengedhető a kislalföldi homokvidék jellegzetes felszíni formáinak – buckák, mélyedések – bolygatása.

4.1.5. Látogatás

4.1.5.1. A jelenlegi úthálózat sűrűbb a természetvédelmi szempontból kívánatosnál. A területen vezető utak nyomvonalát felül kell vizsgálni, a terület fenntartását és a bemutatást nem szolgálókat meg kell szüntetni. Az úthálózat optimális kialakításához természetvédelmi szakértő és/vagy a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság szakembereinek segítségét kell kérni.

4.1.5.2. Az erdőben újabb nyiladékokat, utat nem szabad nyitni.

4.1.5.3. Rendszeresen be kell gyűjteni az illegálisan lerakott szemetet a degradációs hatások csökkentése érdekében.

4.1.6. Terület- és földhasználat

4.1.6.1. Szóró-, szózó- és etetőhely a területen - a terület kicsinyisége miatt - nem létesíthető.

4.1.6.2. A területen tevékenységek folytatása, a terület használata, a terület-felhasználás változtatása, a művelési ágak megváltoztatása csak a természeti, táji értékek megőrzése érdekében történhet.

4.1.6.3. A „Szentiváni tölgyeserdő” területén bányászat, ipari tevékenység végzése nem megengedett.

4.1.6.4. A „Szentiváni tölgyeserdő” területén építmények elhelyezése nem megengedett. Természetvédelmi szempontból csak a terület bemutatásával, természetvédelmi oktatással kapcsolatos, tájba illő, nem épület jellegű építmények létesítése lehetséges.

HARMADIK RÉSZ: KEZELÉSI TÁBLÁZAT

2. táblázat: Kezelési táblázat

(A déli, északi stb. megjelölések a helyrajzi szám védelemre javasolt részén belül értendők.)

Sorszám	A	B	C	D
1.	Hrsz.	Művelési ág	ÁNÉR 2011 élőhely- típus kódja	Kezelési javaslatok kódja
2.	0748/95	erdő	P45	ÁBN, ÁFCS, EÓF, TF
3.	0748/103 északi része	kivett terület	P45	ÁBN, ÁFCS, EÓF, TF
4.	0748/103 északnyugati része	kivett terület	OC	GYKI1, GYKS, GYTK
5.	0748/103 déli része	kivett terület	H5b	ÁFCS, GYKI1, GYVI, SZE, TF, VAD
6.	0748/103 délnyugati része	kivett terület	S6	ÁID, EÓK, GYKI2, TF
7.	0748/127 délnyugati része	erdő	H5b	ÁFCS, GYKI1, GYVI, SZE, TF, VAD

Sorszám	A	B	C	D
1.	Hrsz.	Művelési ág	ÁNÉR 2011 élőhely- típus kódja	Kezelési javaslatok kódja
8.	0748/127 északi része	erdő	P45	ÁBN, ÁFCS, EŐF, TF
9.	0748/127 északnyugati része	erdő	OC	GYKI, GYKS, GYTK
10.	0748/128 északi része	erdő	P45	ÁBN, ÁFCS, EŐF, TF
11.	0748/128 déli része	erdő	M5	ÁBN, TF
12.	0748/130 északi része	árok	P45	ÁBN, ÁFCS, EŐF, TF
13.	0748/130 északnyugati része	árok	OC	GYKI, GYKS, GYTK
14.	0748/130 déli része	árok	S6	ÁID, EŐK, GYKI2, TF
15.	0977/14 keleti, délkeleti része	fásított terület	H5b	ÁFCS, GYKI1, GYVI, SZE, TF, VAD
16.	0977/14 keleti része	fásított terület	RDb	ÁFCS, EŐK, EVT, TF
17.	0977/14 északi része	fásított terület	S4	ÁFCS, EŐK, EVT, TF
18.	0977/14 nyugati, délnyugati része	fásított terület	P45	ÁBN, ÁSZCS, EŐF, TF,
19.	5475/85 északi része	beruházási terület	P45	ÁBN, ÁFCS, EŐF, TF
20.	5475/85 délnyugati része	beruházási terület	M5	ÁBN, TF

5.1. A TÁBLÁZATBAN SZEREPLŐ KEZELÉSI JAVASLATOK ÉS RÖVIDÍTÉSEIK:

5.1.1. **ÁBN:** A kezelés a tájidegen fák, cserjék és inváziós lágyszárúak visszaszorítására, irtására korlátozódjon.

5.1.2. **ÁFCS:** Fa- és cserjeirtás, fakitermelés csak augusztus 15. és február 15. közötti időszakban lehetséges, ettől eltérő időszakban természetvédelmi (madarász) szakértő véleménye alapján a természetvédelmi hatóság engedélyével szabad.

5.1.3. **ÁID:** A tájidegen fa- és cserjefajokat fokozatosan vissza kell szorítani.

5.1.4. **EŐF:** A hazai fafajok csemetéit - főleg a tölgyfajokat - engedni kell felnőni.

5.1.5. **EŐK:** Állományaikban kímélendő minden őshonos elegyfa- és cserjefaj.

5.1.6. **EVT:** A fahasználattal érintett területen összefüggően legfeljebb 1 ha véghasználati terület alakítható ki.

5.1.7. **GYKI:** Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása kötelező.

5.1.8. **GYKI1:** A tisztítókaszálást az inváziós növényekkel - pl. selyemkóróval (*Asclepias syriaca*), magas aranyvesszővel (*Solidago gigantea*) - fertőzött területeken kizárólag kézzel szabad végezni augusztus 15. és augusztus 31. között.

5.1.9. **GYKI2:** A tisztítókaszálást az inváziós növényekkel - pl. selyemkóróval (*Asclepias syriaca*), magas aranyvesszővel (*Solidago gigantea*) - fertőzött területeken kizárólag kézzel szabad végezni augusztus 15. és szeptember 30. között.

5.1.10. **GYKS:** Az erősen fertőzött foltokat sokkoló kaszálással évente legalább háromszor kezelni kell.

5.1.11. **GYTK:** Minden évben tisztító kaszálás elvégzése kötelező.

5.1.12. **GYVI:** Amennyiben a kaszálás nem vezet eredményre, szóba jöhet a vegyszeres irtás is, ezt minden esetben a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatósággal és a hatósággal egyeztetve szabad csak megtenni. Az irtás idejét, a használható vegyszereket és az irtás módját is egyeztetni kell az Igazgatóság szakembereivel.

5.1.13. **SZE:** A sztyepprétek erdősülését akadályozni kell.

5.1.14. **TF:** A területen a jellegzetes homoki formákat átalakítani, megbontani tilos.

5.1.15. **VAD:** A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

5.2. A TÁBLÁZATBAN SZEREPLŐ ÁNÉR 2011 ÉLŐHELYTÍPUSOK ÉS KÓDJAIK

- 5.2.1. **H5b:** Homoki sztyepprétek
- 5.2.2. **M5:** Homoki borókás-nyárasok
- 5.2.3. **OC:** Jellegtelen száraz gyepek
- 5.2.4. **P45:** Fáslegelők
- 5.2.5. **RDb:** Óshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos erdők
- 5.2.6. **S4:** Ültetett fenyvesek
- 5.2.7. **S6:** Nem őshonos fafajok spontán állományai

5.3. A VIZSGÁLT TERÜLETEN ELŐFORDULÓ KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYEK ÉS KÓDJAIK

- 5.3.1. **6260*:** Pannon homoki gyepek (ÁNÉR-kód: H5b)
 - 5.3.2. **91N0*:** Pannon homoki borókás-nyárasok (ÁNÉR-kód: M5)
- * kiemelt közösségi jelentőségű élőhely-típus

NEGYEDIK RÉSZ: TÉRKÉPMELLÉKLETEK

- 1. térképmelléklet: A „Szentiváni tölgyeserdő” helyi védett természeti terület lehatárolása ortofótón
- 2. térképmelléklet: A „Szentiváni tölgyeserdő” helyi védett természeti területet érintő ökológiai hálózat és tájképvédelmi terület
- 3. térképmelléklet: A „Szentiváni tölgyeserdő” helyi védett természeti területet érintő Natura 2000 területek
- 4. térképmelléklet: A „Szentiváni tölgyeserdő” helyi védett természeti területet érintő, az Országos Erdőállomány-adattárban nyilvántartott területek
- 5. térképmelléklet: A „Szentiváni tölgyeserdő” helyi védett természeti terület tulajdonviszonyai
- 6. térképmelléklet: A „Szentiváni tölgyeserdő” helyi védett természeti területen lévő honvédelmi kezelésű területek
- 7. térképmelléklet: A „Szentiváni tölgyeserdő” helyi védett természeti terület élőhelytérképe (ÁNÉR 2011 élőhelytípusok)
- 8. térképmelléklet: A „Szentiváni tölgyeserdő” helyi védett természeti terület élőhelyeinek természetességi térképe (Németh-Seregélyes-féle értékelési módszer alapján)

GYŐR
SZENTIVÁNI
TÖLGYESERDŐ
TERMÉSZETVÉDELMI
KEZELÉSI TERVE

LEHATÁROLÁS
ORTOFOTÓN

3. térképmelléklet

GYŐR SZENTIVÁNI TÖLGYESERDŐ

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉS TERVE

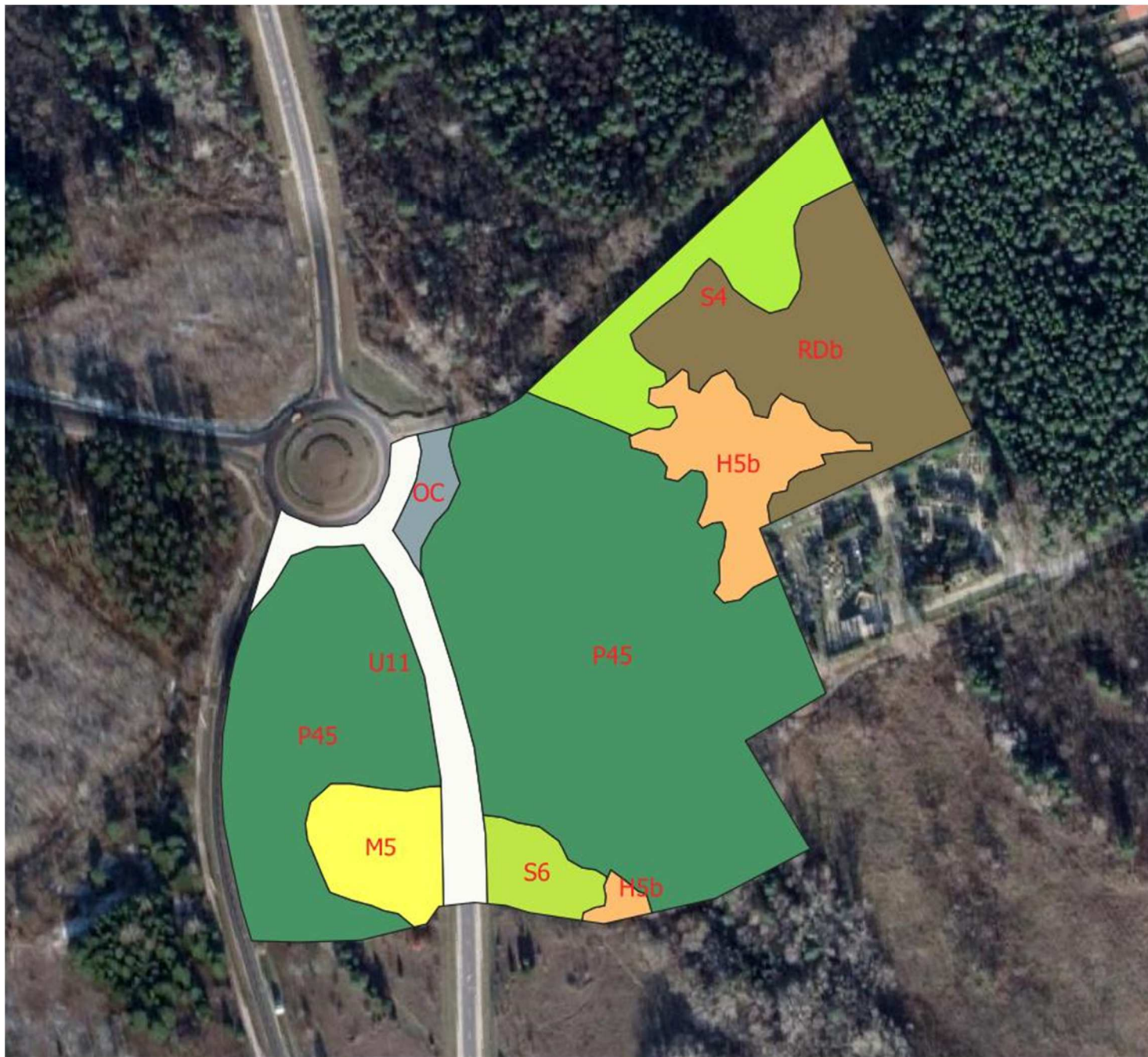
 NATURA 2000 terület
Gönyői-Homokvidék
HUFH20009
Különleges
Természetmegőrzési
Terület

NATURA 2000
TERÜLETEK

GYŐR
SZENTIVÁNI
TÖLGYESERDŐ
TERMÉSZETVÉDELMI
KEZELÉSI TERVE

ERDŐTERÜLETEK
(ORSZÁGOS ERDŐÁLLOMÁNY
ADATTÁRBAN NYILVÁNTARTOTT)

**GYŐR
SZENTIVÁNI
TÖLGYESERDŐ**

TERMÉSZETVÉDELMI
KEZELÉSI TERVE

ÉLŐHELYTÉRKÉP

**GYŐR
SZENTIVÁNI
TÖLGYESERDŐ**

TERMÉSZETVÉDELMI
KEZELÉSI TERVE

TERMÉSZETESSÉGI TÉRKÉP

(NÉMETH-SEREGÉLYES FÉLE
ÉRTÉKELÉSI MÓDSZER ALAPJÁN)